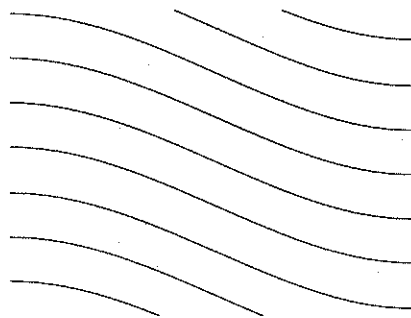

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

M A J 1 9 9 9 / 5

▲ **DOMAČE NOVIČKE** ● Programi družinske pismenosti ● Program Usposabljanje za življenjsko uspešnost (UŽU) ● Sofinanciranje informativno-komunikacijskih aktivnosti nevladnih organizacij ▲ **PREBRALI SMO ZA VAS** ● Izšel je zbornik *Primerjalno izobraževanje odraslih 1998* ▲ **KOTIČEK JE VAŠ** ● Nov izobraževalni program *Opisnojevanje z učenjem slovenščine kot drugega jezika* ● Učna pomoč na Ljudski univerzi Koper ▲ **OBVESTILA** ● Odredba o izobraževalnih programih poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja ● Ekскурzija ADS v Švico ● Javni razpis za sofinanciranje dejavnosti ▲ **POSVETI, KONFERENCE** ▲ **NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS**

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovano predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
  - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
  - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
  - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
  - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
  - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
  - novosti v upravljanju in zakonodaji;
  - statistične podatke;
  - mnenja, stališča in predloge;
  - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
  - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
  - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
  - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnate, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.
Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in mag. Maja Korošak, urednica.
- Novičke tiska Tiskarna Štok.
- Prelom: Iztok Kham.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 061 1842 560, faks: 061 445 881, internet: www.acs-saec.si, el. naslov: maja.korosak@acs-saec.si
- Novičke lahko preberete tudi na internetu: www.acs-saec.si/publikacije/novicke_slo.htm

ISSN 1408-6484. Naklada 2400 izvodov

Po mnenju Urada vlade za informiranje št. 23/207-93 z dne 26. 7. 1993 spada bilten Novičke med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Programi družinske pismenosti

Program družinska pismenost (angl. family literacy) obravnava opismenjevanje kot učni proces, ki poteka znotraj družine. Programi družinske pismenosti so oprti na predpostavko, da se z izboljševanjem ravni pismenosti staršev izboljšuje tudi raven pismenosti njihovih otrok - s tem dobijo boljše možnosti za nadaljnje šolanje. Razvijanje tovrstnih programov so spodbudila spoznanja o medgeneracijskem prenosu ravni pismenosti, to je, da otroci večinoma dosežejo raven pismenosti, ki ustreza ravni pismenosti njihovih staršev.

Prejšnja leta se je pismenost otrok obravnavala ločeno od pismenosti odraslih. Opismenjevanje otrok je bilo prepuščeno rednemu osnovnemu šolanju, za primere pomanjkljive pismenosti odraslih pa so bili na razpolago različni izpopolnjevalni programi. Novost v programih družinske pismenosti je pristop, pri katerem se opismenjevanje otrok obravnava povezano s pismenostjo staršev, oziroma pojmovanje, da je družina enota, v kateri poteka učenje.

Program družinske pismenosti sestavlja množica dejavnosti: od spodbud za razvijanje bralnih interesov pri otrocih do skoraj rednega šolanja staršev brez izobrazbe za pomoč otrokom pri opismenjevanju. Pri oblikovanju programov družinske pismenosti je pomembno, da se upoštevajo kulturne, socialne in izobrazbene značilnosti ciljne populacije ter da se s svojimi vsebinami in vrednotami približa vsakdanjim življenjskim situacijam staršev, ki so vključeni v program. Programi so načrtovani tako, da spodbujajo starše k večji rabi pismenosti v različnih situacijah družinskega življenja in s tem prispevajo k izboljšanju bralnih in pisnih spretnosti v družini. Poudarek je na sodelovanju med družinskimi člani in, zelo pomembno, programi ne izpostavljajo posameznika.

Osnovna značilnost programov je nenehna interakcija med otroki in starši, zlasti pri dejavnostih, ki so povezane s šolskim delom. Raziskave so pokazale, da zanimanje in sodelovanje staršev pri domačem delu za šolo več prispevata k boljši pismenosti in šolskemu uspehu kot na primer bralne navade staršev ali dostopnost bralnega gradiva v otroštvu.

Osnovni pogoj za izvedbo programa družinske pismenosti je, da v njem vsa družina enakovredno sodeluje, to je, da učenje poteka v vse smeri, ne glede na starost ali spol. Izkušnje kažejo, da se takšen vzorec vedenja prenaša tudi na druge oblike družinskega življenja in prispeva k demokratizaciji odnosov med družinskimi člani.

Pismenost je bila včasih privilegij posameznikov, v moderni dobi pa postaja večšina, ki je potrebna za obvladovanje vsakdanjega življenja. Prav ta razširjenost pismenosti

zagotavlja veliko konkretnega gradiva (obvestila, obrazci, navodila itd.) za razvijanje bralnih in pisnih spretnosti otrok in odraslih. Učenje na konkretnem gradivu je za mnogo odraslih, ki imajo težave z branjem in pisanjem ali neprijetne spomine na svoja šolska leta, bolj privlačno, kot bi bili posebej pripravljene učbeniki. Z rabo gradiv, s katerimi se odrasli srečujejo vsak dan, se odrasli spodbujajo k bolj aktivnemu pristopu do bralnega gradiva in s tem se posredno pozitivno vpliva na nekatere druge vidike kakovosti življenja, na primer večjo samostojnost mater z nižjo stopnjo izobrazbe v vsakdanjih življenjskih situacijah, ki zahtevajo rabo bralnih in pisnih veščin.

Programi družinske pismenosti so nastajali v zadnjem desetletju v Veliki Britaniji, ZDA in Avstraliji. Manjkajo teoretične zasnove programov, postopki za evalvacijo programov in njihovih dolgoročnih učinkov. Zato obstaja nevarnost, da bi bila pričakovanja glede učinkov prevelika ali nestvarna (npr., da se bo z odpravljanjem nepismenosti odpravila brezposelnost ali revščina). Pomanjkanje tradicije, teoretičnih okvirov in metodologije je lahko tudi prednost, saj strokovnjakom omogoča, da neobremenjeno oblikujejo koncepte in cilje.

Različnim programom, ki jih za zdaj izvajajo po svetu, je skupno, da spodbujajo in vzdržujejo različne dejavnosti med družinskimi člani, ki vključujejo rabo bralnih in pisnih spretnosti, in na ta način prispevajo k dvigovanju ravni pismenosti v družini in družbi. Pričakujemo lahko, da bodo tako vzgajani otroci prispevali k nadaljnjemu razširjanju pismenosti v svetu.

dr. Livija Knaflič, ACS

Program Usposabljanje za življenjsko uspešnost (UŽU)

Predstavili bomo nekatere podatke o spremljanju programov za obdobje 1998 (natančneje za šolsko leto 1997/98 oziroma čas od 1. oktobra 1997 do 31. decembra 1998). Najprej bomo predstavili osnovne ugotovitve, povezane z organizacijo programov, ter primerjali rezultate s preteklimi obdobji, opozorili bomo na pomanjkljivosti pri izvedbi programov ter omenili nekatere predloge za nadaljnji razvoj programa UŽU.*

V preučevanem obdobju je od 28 verificiranih izvajalcev program izvajalo osem izobraževalnih organizacij. V letu 1996 je program izvajalo trinajst, v letu 1997 pa 14 od vseh verificiranih izvajalcev programa UŽU. Podatek seveda ni spodbuden niti z

* V pričujočem prispevku predstavljamo le nekatere podatke pri spremljanju programov UŽU. Podrobnejša analiza spremljanja programov UŽU za omenjeno obdobje je predstavljena v *Evalvaciji programov za življenjsko uspešnost, nacionalnem poročilu za leto 1998, Andragoški center Slovenije, Ljubljana 1999.*

vidika izkoriščenosti verificiranih izvajalcev niti aktivnih učiteljev. Letos je program izvajalo 14 od vseh **44 usposobljenih učiteljev**. V obravnavanem obdobju ugotavljamo velik upad, kajti aktivnih je bilo za 16 odstotkov manj učiteljev kot v letu 1996 in za 25 odstotkov učiteljev manj kot v letu 1997. Za učitelje, ki v zadnjih dveh letih programa niso izvajali, bomo pripravili krajše "osvežitveno usposabljanje", ki bo pogoj, da učitelji program lahko izvajajo. Prav tako je vprašljivo število učiteljev z vidika obnove licence. V letošnjem letu je morala prva generacija učiteljev, ki se je usposabljala 1993. leta, licenco obnoviti. V izhodiščih programa za usposabljanje učiteljev UŽU smo sprejeli odločitev o obnavljanju licence vsakih pet let, zato smo učitelje, ki je niso obnovili, izločili iz seznama aktivnih učiteljev. V letu 1998 je program izvajalo osem izobraževalnih organizacij, od teh je bilo sedem zasebnih izobraževalnih organizacij (Stik Izola, Stik Mežica, Euro šola iz Ljubljane, Doba Maribor, Alfabet Štore, Invel Velenje, Dart Lendava) in ena ljudska univerza (iz Tržiča). Izpeljanih je bilo 12 skupin programov UŽU v devetih različnih krajih Slovenije (Izola, Radlje ob Dravi, Ljubljana, Maribor, Tržič, Šmarje pri Jelšah, Velenje, Beltinci in Lendava). Dva izvajalca, ki sta program izvajala že v prejšnjih letih, sta organizirala skupini v dveh novih okoljih: Alfabet Celje (Šmarje pri Jelšah) in Dart Lendava (Beltinci). V programe UŽU je bilo v obravnavanem obdobju vključenih 115 udeležencev, program pa je uspešno končalo 96 udeležencev (ali 83 odstotkov vseh, ki so bili vključeni v program). Od 96 udeležencev, ki so končali program, je javno veljavno potrdilo dobilo 41 odstotkov udeležencev, 59 odstotkov udeležencev pa potrdilo organizacije. V preteklih dveh letih je bilo v programu več udeležencev: v letu 1996 jih je bilo v program vključenih 153, od teh jih je končalo 132; v letu 1997 pa 175, od teh jih je končalo 158.

Ciljne skupine, ki so bile vključene v program, so: skupina absolventov osnovne šole s prilagojenim programom (Alfabet Štore), štiri skupine Romov (Dart Lendava - tri skupine, Doba Maribor - ena skupina), sedem skupin brezposelnih (Stik Izola - tri skupine, ter Stik Mežica, LU Tržič, Invel Velenje in Euro šola Ljubljana po ena skupina). Vsi udeleženci, vključeni v program, so brezposelni, razlikujejo se le po etnični pripadnosti in vrsti zaključene oziroma obiskovane prejšnje šole; programe so obiskovali tudi udeleženci osnovne šole s prilagojenim programom. V praksi se je pokazalo, da se v program vključujejo zlasti mlajši odrasli do 26. leta starosti. Podatki, ki smo jih dobili za obravnavano obdobje, to tudi potrjujejo, saj je bila večina udeležencev mlajših od 25 let (skupaj 73 odstotkov), vendar so program UŽU obiskovali tudi udeleženci, starejši od 25 let (skupaj 27 odstotkov). Struktura udeležencev se glede na starost z leti vidneje ne spreminja; v letih 1996 in 1997 je bilo mlajših odraslih do 25 let 72 odstotkov, starejših od 25 let pa 28 odstotkov. Izobraževalni program je namenjen vsem, ki imajo manj kot 10 let šolanja. V programu prevladujejo udeleženci s končano (30 odstotkov) oziroma nedokončano osnovno šolo (42 odstotkov), sledijo tisti, ki so izpadli iz poklicne oziroma srednje šole (skupaj 20 odstotkov), najmanj je bilo absolventov osnovne šole s prilagojenim programom (7 odstotkov). V vseh treh letih so prevladovali udeleženci s končano oziroma nedokončano osnovno šolo, v letih 1996 in 1997 so jim sledili udeleženci osnovne šole s prilagojenim programom.

Svetovalci zavodov za zaposlovanje v sodelovanju z organizatorji programa imajo največjo vlogo pri **animaciji za vključevanje** udeležencev v program. To določa tudi populacijo, ki se vključuje v program, saj se programov UŽU najpogosteje udeležujejo brezposelni brez poklica. V prihodnje je treba večjo pozornost nameniti širitvi mreže programov še za druge ciljne skupine, za katere domnevamo, da bi jim znanja v programu omogočila lažjo in bolj kakovostno integracijo s socialnim okoljem (kot npr. manj izobraženo kmečko prebivalstvo, zaporniki, priseljenci, begunci, manj izobraženi delavci v podjetju ipd.). Pred vpeljevanjem programa za te druge ciljne skupine pa jih bo treba temeljito preučiti ter dodatno usposobiti učitelje za delo z njimi.

Pri izboru in načrtovanju tem so uporabljali dva različna načina: izhajali so iz tem, ki so že vnaprej določene s programom, kot tudi tem, ki so jih učitelji skupaj z udeleženci prilagodili ter povezali z reševanjem življenjskih vprašanj oziroma problemov, ki so povezani s položajem udeležencev (aktivno iskanje zaposlitve oziroma dela, uspešno učenje ter motivacija za nadaljnje izobraževanje). Z izborom vsebin in načrtovanjem programa je povezan problem, da se učitelji pri načrtovanju in izboru vsebin držijo predvsem vsebin, ki jih že določijo pred začetkom programa (na osnovi svojih preteklih izkušenj in programa UŽU), pri tem pa premalo upoštevajo dejanske značilnosti vsakokratnih udeležencev in njihove cilje.

Tako kot v preteklih obdobjih smo tudi letos ugotovili, da učitelji pri svojem delu uporabljajo aktivne **metode dela**, in sicer večinoma metodo skupinskega dela, delo v parih in pogovor. Manj pa druge metode, ki prav tako omogočajo aktivno delo udeležencev: konzultacijo/svetovanje, projektno delo, ogled ustanov, izobraževanje po medijih, organizirano samoizobraževanje, pripravo ter nastope udeležencev (referati, seminarji). Z uporabo teh metod bi učitelji uspešneje navajali udeležence na samostojno učenje, ki bi jih pripravljalo za nadaljnje izobraževanje in učenje v življenjskem okolju.

V obravnavanem obdobju je večina učiteljev (tako pri vsebinah sporočanja/komunikacije kot računstva) uporabljala **gradiva** iz usposabljanja učiteljev UŽU, okoli polovica učiteljev gradiva, ki jih je pripravila ZLUS, manj pa so uporabljali gradiva RZZ (le v treh organizacijah). Vsi učitelji so pripravljali gradiva za udeležence sami, to so bili učni listi, posebej izdelani za določeno temo, ali pa fotokopije časopisnih ali drugih člankov. V nekaterih primerih so udeleženci uporabljali še druga gradiva (časopisi, izvlečki iz učbenikov, pravopis). Pravilno izdelana učna gradiva lahko olajšajo delo učitelju in vplivajo na uspešno učenje udeležencev v času obiskovanja programa kot tudi po zaključenem programu. Zato za nadaljnje izvajanje programa predlagamo: vzpostavitev skupne "knjižnice" z nastalimi in nastajajočimi gradivi, ki si jih bodo učitelji med seboj lahko izmenjevali, jih dopolnjevali in prirejali, pri tem pa upoštevali značilnosti skupine, v kateri bodo izvajali program UŽU; učna gradiva za udeležence naj bodo izdelana tako, da omogočajo samostojno učenje in dopolnjevanje znanja, tako v času usposabljanja kot tudi po zaključenem usposabljanju. Pri tem ima pomembno vlogo ustrezno shranjevanje gradiv udeležencev v **mape za spenjanje**. Mape naj bodo ustrezno urejene - vsebujejo naj pregledne in uporabne učne liste,

ki so vloženi po zaokroženih vsebinskih sklopih. Učitelji naj skupaj z udeleženci sproti in ob zaključku programa pomagajo ustrezno urediti mape, da bodo udeležencem v pomoč tudi po končanem usposabljanju.

Pri spremljanju napredovanja udeležencev, tako za obravnavano obdobje kot za pretekla obdobja, ugotavljamo, da so učitelji preveč "klasično šolski" (v večini primerov spremljajo napredovanje udeležencev le s pisnimi testi – sprotne pisne vaje, s pogovori, s spraševanjem; manj pogosto pa s samoocenjevanjem udeležencev, preverjanjem znanja v življenjskem/avtentičnem okolju). Metoda spremljanja napredovanja udeležencev po Deryn Holland se v praksi "ni prijela". V prihodnje pa je treba na eni izmed evalvacijskih delavnic podrobneje spregovoriti o samoevalvaciji oziroma spremljanju posameznika po modelu Deryn Holland oziroma razmisliti o morebitni prilagoditvi programa temu modelu.

Vilma Malečkar, ACS

Sofinanciranje informativno-komunikacijskih aktivnosti nevladnih organizacij

Urad vlade za informiranje v okviru programa obveščanja slovenske javnosti o Evropski zvezi finančno podpira informativno-komunikacijske aktivnosti nevladnih in neprofitnih organizacij. Njihove aktivnosti so pomembne z vidika spodbujanja javne razprave in zagotavljanja prisotnosti različnih informacij in stališč v zvezi z vključevanjem Slovenije v EZ.

Na podlagi prvega razpisa, na katerega se je prijavilo 33 organizacij, je Urad sofinanciral projekte 24 organizacij v skupni višini 20 milijonov tolarjev. Aktivnosti so potekale od septembra 1997 do junija 1998.

Na drugi razpis se je prijavilo 72 organizacij, finančno podporo pa je prejelo 52 organizacij. Aktivnosti se izvajajo od septembra 1998 do maja 1999. Za sofinanciranje teh aktivnosti je Urad za informiranje namenil približno 30 milijonov tolarjev.

V rubriki Obvestila objavljamo besedilo tretjega (aktualnega) razpisa.

Uredništvo

PREBRALI SMO ZA VAS

Izšel je zbornik *Primerjalno izobraževanje odraslih 1998 (Comparative Adult Education 1998)*

Pregled zgodovine andragoške misli opozarja na pomen mednarodnega sodelovanja pri njenem razvoju, bodisi v obliki posrednega prenašanja znanja, informacij ter izmenjave izkušenj bodisi v obliki neposrednega soočanja, komunikacije in oblikovanja nove vednosti. V kontekstu globalizacije in internacionalizacije spoznanj so se mednarodno uveljavila mnoga imena, npr. Freirreja (iz Brazilije), Grundtviga (iz Danske). Določene teorije, gibanja in oblike izobraževanja in učenja pa so postale splošno sprejete in še vedno zelo aktualne in uporabne usmeritve ter modeli v izobraževanju odraslih. Naj omenim le nekatere primere: kanadsko gibanje *Antagonish movement*, danske ljudske visoke šole *Folk high schools*, ali švedski študijski krožki *Study circles*. Primerjava med temi modeli, teorijami in oblikami ter njihova implementacija v različnih prostorih (okoljih) in časovnih distancah pa sta bili nedvomno pomemben andragoški izziv. Zato ni naključje, da so se in se še vedno organizirajo mnoge mednarodne konference, znanstvena srečanja in svetovni kongresi; npr. Mednarodna konferenca primerjalnega izobraževanja odraslih v Gani, Svetovni kongres primerjalnega izobraževanja odraslih v Pragi, Unescova konferenca v Hamburgu in ne nazadnje tudi mednarodni konferenci primerjalnega preučevanja izobraževanja odraslih v Bambergu in v Radovljici, namenjeni prav preučevanju primerjalne problematike.

Zadnji dve konferenci v Bambergu in Radovljici, o katerih bo več govora v tem prispevku, in zbornik *Primerjalno izobraževanje odraslih 1998 (Comparative Adult Education 1998)*, ki je izšel pred kratkim, so poudarili tisti vidik andragogike, ki preučuje in primerja pristope izobraževanja odraslih v dveh ali več državah ali regijah. Ta primerjava pa naj bi na osnovi določenih metodoloških standardov osvetlila podobnosti in razlike ter prispevala k njihovi razlagi.

Zbornik *Primerjalno izobraževanje odraslih 1998* sestavljajo izbrani članki iz zadnjih dveh konferenc v Bambergu 1995 in v Radovljici 1998, ki jih je organiziralo Mednarodno združenje za primerjalno andragogiko (International Society for Comparative Adult Education, ISCAE) v sodelovanju z univerzo v Bambergu in Andragoškim centrom Republike Slovenije. Zbornik so uredili: dr. Jost Reischmann, dr. Michal Bron Jr. in dr. Zoran Jelenc, vsebuje pa kar 23 prispevkov iz devetih držav. Zbornik sestavlja pet tematskih poglavij.

Po uvodnem besedilu predsednika združenja ISCAE Josta Reischmanna, ki obravnava značilnosti mednarodnega in primerjalnega izobraževanja odraslih, sledi prvi

del Filozofske in teoretične osnove. V okviru tega so podani naslednji prispevki: *Razvoj in temeljna načela mednarodnega in primerjalnega andragoškega raziskovanja* Joachima H. Knolla, *Primerjalno izobraževanje odraslih: nekatere refleksije procesa* Colina J. Titmusa, *Standardi za preučevanje primerjalnega izobraževanja odraslih* Alexandra N. Chartersa, *Primerjalno razmišljanje in struktura kognicije odraslega: epistemološki in metodološki izzivi primerjalnega izobraževanja odraslih* Marcie Boucouvalas in *Konec ideološke in zgodovinske razprave: vpliv na filozofijo permanentnega izobraževanja odraslih* Dilnawaza Siddiqia. To poglavje obravnava nekatera temeljna vprašanja primerjalne andragogike ter se dotika dilem o standardih, načelih in metodah raziskovanja pri primerjalnem preučevanju. Toda za tem primarno teoretičnim problemom se skrivajo povsem praktična vprašanja, ki so skupna vsakdanjemu delu raziskovalcev in izvajalcev tovrstnega izobraževanja ter se lahko rešujejo le s skupnim in holističnim pristopom. M. Boucouvalas v tem kontekstu in pri razpravi o normativih, standardih in pristopih primerjanja razpravlja o modelih razmišljanja, ki izhajajo iz kognitivnega razvoja odraslega. Ti modeli so, po mnenju avtorice, ključnega pomena pri konceptualizaciji in načrtovanju primerjanja, pomembni pa so tudi pri nadaljnjem oblikovanju metodološkega pristopa. Izhajajoč iz narave, zgodovine, vzrokov, ciljev in načel izobraževanja odraslih pa je C. Titmus skušal določiti skupne in razlikujoče se sestavine primerjalnega izobraževanja. Pri tem ni preučeval toliko konkretnih metod raziskovanja, temveč je obravnaval teoretične predpostavke, ki so po njegovem mnenju temeljnega pomena.

V drugem delu *Mednarodna primerjalna preučevanja* so avtorji podali nekatere mednarodne analize: *Razumevanje andragogike v Evropi in Ameriki: podobnosti in razlike* Dušana Savičevića, *Teme študijskih krožkov v Sloveniji in na Švedskem* Nevenke Bogataj, *Politike (usmeritve) izobraževanja odraslih in kreditno-bančni sistemi participacije odraslih v korejskem in ameriškem visokošolskem izobraževanju* Eun-Soo Cholja, *Nacionalne strategije izobraževanja odraslih* Zorana Jelenca, *Učinki metodologije medkulturnega preučevanja sistema vrednot odraslih: s poudarkom na primerjavi med Korejo in Avstralijo* Kwan Chun Leeja in *Teden izobraževanja odraslih. Avstralija in Slovenija: prvi poskus primerjave* Roggerja Morrisa. Omenjeni prispevki se razlikujejo po področju primerjanja in po obsežnosti, indicirajo na različne izide in podobnosti, opozarjajo pa tudi na težave in omejitve tovrstnega preučevanja. Na osnovi zgodovinske, primerjalne analize in metode preučevanja vsebine je D. Savičević opozoril, da primerjalne usmeritve vedno izhajajo iz določenih okvirov in družbene pogojenosti. Tudi vloga državne določenosti in pogojenosti izobraževanja odraslih se v različnih kontekstih precej razlikuje. V tem kontekstu je dokaj indikativen prispevek Z. Jelenca, ki je problematiziral obstoj nacionalnih programov izobraževanja odraslih v nekaterih državah ter skušal identificirati nekatere njihove skupne sestavine.

Tretji del *Problemi in pasti mednarodne primerjave* nakazuje ovire tovrstnemu primerjanju. Vsebinsko se ta del uresničuje v prispevkih: *Svetovne perspektive in mejniki v izobraževanju odraslih: kritična reanaliza* Josta Reischmanna, *Problemi in pasti primerjalne andragogike: nekatere opombe o raziskovalnem procesu in o*

primerjalnih zgodovinskih študijah Barryja J. Hakea, Kazalci 'Učeče se družbe': Metodološki vidiki mednarodnega raziskovalnega projekta Wolfganga Jütteja, Nekatera vprašanja, ki se nanašajo na mednarodno partnerstvo in področje mednarodnega raziskovanja izobraževanja odraslih Zorana Jelenca, Doživeti dialoški pristop Madeleine Blais in Težave pri prevajanju in pomen terminološkega dela pri komparativnem izobraževanju odraslih Wolfganga Jütteja. Prispevki opozarjajo, da raziskovalno delo ne odkriva le težav, temveč tudi ponuja rešitve in podaja določene razvojne usmeritve.

V četrtem delu Mednarodna združenja so predstavljene delovanje, značilnosti in pobude nekaterih združenj, ki obravnavajo tudi primerjalno problematiko, in sicer delovanje Mednarodnega združenja za primerjalno izobraževanje odraslih ISCAE, Evropskega združenja za preučevanje izobraževanja odraslih ESREA, in pa priporočila z Unescove konference o učenju odraslih in o perspektivah vseživljenjskega učenja, CONFITEA. Predstavili so jih Jost Reischmann, Barry J. Hake in Paul Bélanger.

V petem poglavju sta dokumentirani konferenci ISCAE 1995 in ISCAE 1998. Obe poročili, ki jih je pripravila Margaret Charters, izražata vtise o raziskavah, kakovosti, sodelovanju in ozračju omenjenih znanstvenih srečanj.

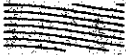
V prilogi pa se nahajata oba Unescova dokumenta, ki sta odprla prostor in dala določene usmeritve celotnemu izobraževanju odraslih.

Zbornik *Primerjalno izobraževanje odraslih 1998* je nedvomno združil, razširil in poglobil znanje s področja komparativnega preučevanja. V njem so avtorji prikazali nekatere poglobljene cilje primerjalnega preučevanja, med drugim tudi učenje "drug od drugega", ohranjevanje različnosti, razumevanje drugače mislečih, spodbujanje intelektualne radovednosti ter razumevanje sistemov in usmeritev razvojnih modelov. Obenem pa je zbornik obsežno publicistično delo, kjer so zbrane, problematizirane, in soočene bogate izkušnje. V zborniku se tudi odpirajo nova vprašanja in tako spodbujajo novi primerjalni izzivi.

mag. Jasmina Mirčeva, ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Nov izobraževalni program *Opismenjevanje z učenjem slovenščine kot drugega jezika*

Pri Andragoškem zavodu Maribor – Ljudski univerzi smo že meseca maja 1998 pripravili nov izobraževalni program, ki smo ga poimenovali *Opismenjevanje z učenjem slovenščine kot drugega jezika*. Potrebo po tovrstnem izobraževalnem programu je zaznal Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Območna enota Maribor. Odrasli brez temeljnih spretnosti branja, pisanja in računanja so namreč najbolj rizična skupina za dolgotrajno brezposelnost. Po drugi strani pa s tovrstnim programom udeležimo t. i. "tretjo temo Akcijskega načrta za prihodnost", ki govori o zagotavljanju splošne pravice do pismenosti in temeljnega izobraževanja (*CONFINTEA, Izobraževanje odraslih, Hamburška deklaracija, Akcijski načrt za prihodnost, Peta mednarodna konferenca o izobraževanju odraslih, julij 1997*).

V strokovni javnosti je bilo tematiki funkcionalne pismenosti namenjene veliko pozornosti. Vendar "naš" program opismenjevanja ni nastajal vzporedno z razvojnim projektom opismenjevanja Romov na Madžarskem, ki poteka pod okriljem projekta Phare Lien in s svetovalno vlogo Andragoškega centra Slovenije (Novičke ACS 1999/1 in 1999/2). Projekt, ki ga izvajamo pri Andragoškem zavodu Maribor – Ljudski univerzi, je rezultat timskega dela vodje splošnega izobraževanja Zdravke Jurhar in andragoginje svetovalke Alenke Sagadin. Program smo meseca junija 1998 prijaviли kot mikroprogram Phare Lien pri Društvu za razvijanje preventivnega in prostovoljnega dela, vendar ni bil izbran.

Projekt opismenjevanja, ki ga izvajamo od aprila 1999, je namenjen mlajšim in starejšim odraslim osebam, brezposelnim brez osnovne izobrazbe oziroma brez temeljnega znanja ali pa je njihovo temeljno znanje neuporabno. Program je torej namenjen odraslim osebam nad šestnajstim letom starosti, ki ne obvladajo temeljnih spretnosti pisanja, branja, socialne komunikacije in računanja v slovenskem jeziku. Zaključen program bo s pridobljenimi veščinami izboljšal kakovost življenja ciljne skupine ter njihovega aktivnejšega vključevanja v družbo.

Program opismenjevanja z učenjem slovenščine kot drugega jezika je še zlasti primeren za iskalce zaposlitve, ki prihajajo iz življenjskih okolij, kjer so bile možnosti za izobraževanje minimalne.

Cilji opismenjevanja

Splošni cilji 200-urnega programa opismenjevanja so torej naslednji:

- opismenjevanje,
- učenje slovenščine kot drugega jezika z razvijanjem vseh štirih spretnosti (slušno razumevanje, govorne spretnosti, delno bralno razumevanje, delno pisno izražanje),

- pridobivanje spretnosti računanja (osnovni računski operaciji seštevanja in odštevanja),
- motiviranje udeležencev za izobraževanje (vzbujanje izobraževalnih potreb, odkrivanje prednosti, ki jih ponuja znanje v vsakdanjem osebnem in morebitnem poklicnem življenju).

Kako bo izobraževanje potekalo?

Pred vključitvijo v izobraževanje smo v programu predvideli ciljno strukturiran pogovor s potencialnimi udeleženci, s katerim bi dosegli tri cilje:

- ovrednotili začetno znanje in izkušnje (relativna ocena govornih spretnosti v slovenskem jeziku, morebitno poznavanje črk),
- ocenili (izobraževalne) potrebe, ki so udeleženca pripeljale v izobraževalni program,
- dobili vpogled v ekonomske in socialne razmere, iz katerih udeleženec izhaja (določen vpogled v življenjsko in/ali delovno izkustvo posameznega udeleženca).

Med potekom tečaja bodo udeleženci samostojni predvsem pri projektnem učnem delu, ki bo strukturirano kot opazovanje (npr. "opazuj določen pojav/predmet in ustno poročaj o njem") in kot govorne vaje (npr. "poslušaj poročila, dnevnik in pripravi kratek nastop").

Ob koncu izobraževalnega programa bomo preverjali znanje s testom, ki bo sestavljen iz:

- preverjanja slušnega razumevanja slovenskega jezika,
- preverjanja ustnega izražanja (ustni odgovori na postavljena vprašanja),
- preverjanja spretnosti pisanja (udeleženec mora znati napisati enostaven, prost sestavek),
- preverjanja bralnega razumevanja (udeleženec mora prebrati izbran sestavek, izpolniti izbran obrazec).

Udeležencem bomo seveda ponudili možnost lastnega vrednotenja znanja, na podlagi katerega bodo spremljali svoj napredek v branju, pisanju, razumevanju in govorjenju slovenskega jezika.

Velikost skupine

V načrtovanju programa smo predvidevali, da bo v skupini od 8 do 12 udeležencev (vendar največ 15). Skupine do 15 udeležencev so t. i. male skupine, ki omogočajo širok izbor metod izkustvenega učenja in doseganje različnih ciljev (osebne rasti, terapije). Dinamika je "bogata, raznolika, razvijajo se številne interakcije med udeleženci, lahko se ustvari toplo, spodbudno skupinsko ozračje, do izraza pridejo vsi udeleženci". (*Barica Marentič-Požarnik, Sistemska povezanost med sestavinami načrtovanja, izvajanja in vrednotenja izkustvenega učenja, Sodobna pedagogika, 1992, št. 3-4*) Male skupine omogočajo visoko raven individualizacije, aktivne participacije in tudi diferenciacijo. Prav zato smo veseli, da je v program vključenih enajst udeleženk izobraževanja.

Metode dela in učni pripomočki

Najpogostejše metode poučevanja so naslednje: krajša uvodna predavanja, razlaganje, pojasnjevanje, pogovori, neformalni pogovori, usmerjanje v različne vrste diskusije; individualno delo, delo v dvojicah, skupinsko delo; igranje vlog, študij primerov; metode dela s pisnimi viri; obiski institucij.

Za udeležence smo pripravili zvezke s črtami, ki so namenjeni učenju spretnosti pisanja in prilagojene učne liste. Dodatni material pa bodo predstavljali skrbno izbrani časopisni članki, poljudne revije, različne vrste slikovnega materiala, "pisne izrezanke", sestavljanke... učno gradivo za opismenjevanje odraslih še ne obstaja. Že po dveh tednih izvajanja projekta pa se pridružujemo mnenju "da je skorajda nemogoče vnaprej pripraviti gradivo, ki bo zadostilo vsem raznolikim potrebam učnih skupin, ki se bodo srečevale v programu". (*Natalija Žalec, Phare Lien: Madžarska, Danska in Slovenija za pismenost, Novičke 1992/2*)

Alenka Sagadin, Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza

Učna pomoč na Ljudski univerzi Koper

Letošnje leto se je za naju, Tjašo in Tanjo, začelo malo drugače. Prek javnih del sva bili vključeni v Program izobraževanja 5000 brezposelnih oseb. V Ljubljani sva opravili seminar *Odrasli se učijo drugače*. Seznanili sva se, kako naj bi potekalo delo na področju učenja; s tem skoraj nisva imeli izkušenj.

Izvajanje učne pomoči poteka na Ljudski univerzi Koper. Maloštevilen, a strokovno dobro usposobljen delovni kolektiv naju je prijazno sprejel. Z delom sva začeli takoj po novoletnih praznikih. Vodja izobraževanja Zavoda RS za zaposlovanje Koper, Nevenka Bandelj, je sklicala koordinacijski sestanek vseh vključenih v izvajanje programa in predstavila potek dela ter pričakovanja Zavoda.

Na Ljudski univerzi Koper so nama dali na razpolago učilnice, gradivo in možnost nakupa učnega gradiva za določene predmete. V prvih treh tednih najinega dela sva opravili individualne uvodne pogovore z vsemi udeleženci programa. Želeli sva jih поблиže spoznati in ugotoviti njihove morebitne težave pri učenju. Učno pomoč je do sedaj potrebovalo 23 udeležencev od 110 vpisanih. Redno obiskujeva udeležence na šolah in njihove razrednike. Učno pomoč sva si razdelili po posameznih področjih. Tanji bolj odgovarja poučevanje naravoslovnih predmetov (matematika, kemija, biologija, naravoslovje s poznavanjem blaga), Tjaši pa družboslovnih (slovenščina, angleščina, italijanščina). Delo sva si organizirali tako, da sva zaposleni predvsem v dopoldanskem času, saj popoldne poteka pouk. Program izobraževanja izvajajo štiri šole, s katerimi dobro sodelujeva. Povprečni učni uspeh je dober in razen nekaterih izjem bo večina letošnje leto uspešno zaključila.

Z mentorico, ki naju spremlja pri delu, nadzoruje najino učinkovitost in zasedenost učnih ur, zelo lepo sodelujeva. Vedno nama je pripravljena pomagati in dobrih nasvetov ne manjka. V njeni odsotnosti in v delovnem času se lahko posvetujeva z ostalimi strokovnimi sodelavci. Ti nama občasno dajo še dodatne naloge in tako se najina obzorja na pedagoškem področju širijo.

Za najino izobraževanje, ki je del delovnega časa, je zelo dobro poskrbljeno. V okviru Ljudske univerze Koper imava tudi možnost obiska različnih tečajev in predavanj. Zanimava se predvsem za dodatno znanje tujih jezikov. Poleg tega se dodatno izpopolnjujeva na pedagoško-andragoškem področju z obiskovanjem različnih predavanj.

Delo, ki sicer ne ustreza najini izobrazbi, naju zelo veseli. Dinamičnost in pestrost, ki ga spremljata, prinašata tudi veliko novih izkušenj, ki nama bodo v nadaljnjem življenju še kako koristile.

Tjaša in Tanja, Ljudska univerza Koper

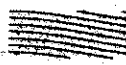
OBVESTILA

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve Odredba o izobraževalnih programih poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je v Uradnem listu RS št. 28/99 objavilo odredbo o izobraževalnih programih poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja na podlagi 15. člena zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. list RS, 12/96 in 23/96).

V prvem členu te odredbe je določeno, da si udeleženci izobraževanja po izobraževalnih programih poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja, ki so bili sprejeti po predpisih, veljavnih pred 15. marcem, in ki so bili razpisani pred uveljavitvijo te odredbe (z dnem 23. aprilom 1999), lahko pridobijo javnoveljavno listino po prejšnjih predpisih najkasneje do 31. septembra leta 2002.

Andragoško društvo Slovenije Ekskurzija v Švico

V aprilskih Novičkah smo vas obvestili, da predsednica Andragoškega društva Slovenije, Melita Cimerman, pripravlja ekskurzijo v tujino. Na začetku ni bilo jasno, ali bo to ekskurzija v Monako ali Švico; slednjič je obveljala Švica, natančneje Andragogium, Schweizerische Ferien-Heimvolkshochschule. Danes lahko že z gotovostjo določimo datum ekskurzije, tj. 16. do 19. junij 1999.

Andragogium, ki ga bomo obiskali, je član EBZ – Europäische Bildungs und Begegnungszentren. EBZ nadaljuje tradicijo evropskih t. i. "počitniških ljudskih univerz", ki že več kot štirideset let prirejajo študijska bivanja s ciljem pospeševati evropsko misel. Osnovna dejavnost EBZ je posredovanje, pospeševanje in prirejanje študijskih bivanj v sodelovanju z včlanjenimi institucijami. Skupen cilj je torej intenzivno spoznavanje določene evropske regije, skupno življenje in doživljanje ljudi različnega izvora.

Člane društva vabimo, da se pridružijo "naši" ekskurziji v italijansko govoreči del Švice. Kraj leži približno tri kilometre južno od Ascone in v svojem turistično-izobraževalnem paketu ponuja poleg vodenih izletov z avtobusom in ladjo tudi zanimive seminarje, pogovore in diskusije z najrazličnejših vsebinskih področij. Svojim gostom, med katerimi je veliko izobraževalcev odraslih, od meseca marca do oktobra na široko odpira vrata.

Prijave so možne do 1. junija. Predvidena cena je 40.000 tolarjev. Za vse potrebne informacije se obrnite na Ano-Marijo Pušnik, tajnico ADS, na telefonsko številko 062 317 896 ali el. naslov: *ana-marija.pusnik@siol.net*

Melita Cimerman, ADS

Javni razpis

za sofinanciranje informativno-komunikacijskih in izobraževalnih dejavnosti nevladnih organizacij v Sloveniji v zvezi z evropsko zvezo in slovenskim vključevanjem v EZ

1. V okviru vladnega programa obveščanja slovenske javnosti o EZ želi Urad vlade za informiranje (v nadaljevanju Urad), Slovenska 29, Ljubljana, s tem povabilom spodbuditi nevladne organizacije v Sloveniji za dejavno informiranje slovenske javnosti in izobraževanje lastnega članstva o EZ in slovenskem vključevanju v EZ.
2. Urad bo na podlagi tega razpisa in skladno s kriteriji, opredeljenimi v 7. točki, sofinanciral različne informativno-komunikacijske in izobraževalne aktivnosti nevladnih neprofitnih organizacij v Sloveniji (kot npr. izdajanje publikacij, organiziranje okroglih miz, konferenc, izobraževalnih seminarjev za lastno članstvo, organiziranje različnih promocijskih in drugih dogodkov, ki želijo v javnosti opozarjati na posamezne vidike slovenskega vključevanja v EZ).
Urad bo sofinanciral informativno-komunikacijske in izobraževalne aktivnosti, ki bodo obravnavale različne vidike delovanja in politik EZ, izkušnje iz držav članic EZ na različnih področjih, pozitivne in negativne posledice slovenskega članstva v EZ, možne alternative in vse drugo, kar bo služilo boljšemu informiranju, razumevanju teh zadev v slovenski javnosti in spodbujalo javno razpravo.
3. Urad k sodelovanju vabi nevladne, neprofitne organizacije iz Slovenije (kot npr. združenja, fundacije, ustanove, društva, zbornice, sindikate, itd.).
4. Urad bo sofinanciral aktivnosti nevladnih organizacij, ki se bodo začele junija 1999 in bodo končane do 31. decembra 1999.
5. Urad ima za sofinanciranje dejavnosti nevladnih organizacij na podlagi tega javnega razpisa v letu 1999 na razpolago približno 15 milijonov SIT.
6. Organizacije, ki se bodo prijave na ta razpis, morajo v svoji vlogi predložiti:
  - vsebinsko izdelan predlog informativno-komunikacijskih oziroma izobraževalnih aktivnosti,
  - navedbo ciljnih javnost, ki jim je aktivnost namenjena,
  - ime nosilca in sodelavcev projekta ter njegove reference,

- finančno konstrukcijo projekta, izjavo o zagotovitvi drugih virov financiranja ter izjavo o višini sofinanciranja iz proračunskih sredstev, če je projekt sofinanciran iz proračuna,
  - predlog višine sredstev, ki naj bi jih zagotovil Urad,
  - dokazila o statusu nevladne in neprofitne organizacije.
7. Urad bo pri dodeljevanju sredstev upošteval naslednja merila:
    - informacijsko-komunikacijski oziroma izobraževalni pomen oziroma domet projekta z vidika doseganja predlaganih ciljnih javnosti in z vidika predvidene animacije javne razprave,
    - zagotovilo, da bo projekt realiziran in da ima zagotovljenih vsaj 50 odstotkov finančnih sredstev iz drugih virov,
    - doseданje izkušnje predlagatelja pri izvedbi podobnih projektov.
  8. Projekti, ki jih bo Urad sofinanciral, lahko prejmejo sredstva v višini do 50 odstotkov celotne vrednosti projekta.
  9. Upoštevane bodo prijave, ki bodo na naslov Urada vlade za informiranje, Ljubljana, Slovenska 29, prispale do vključno 31. maja 1999.
  10. Organizacije, ki se bodo odzvale na ta razpis, bodo o odločitvi Urada obveščene do 20. junija 1999.
  11. Z organizacijami, ki jih bo Urad na podlagi tega razpisa sofinanciral, bo Urad sklenil ustrezne pogodbe.
  12. Dodatne informacije oziroma pojasnila lahko zainteresirani dobijo pri Matjažu Keku, tel.: (061) 178 2620.

Urad vlade za informiranje

POSVETI, KONFERENCE

Konferenca IAEVG

**Usposabljanje za družbo novih del - izzivi
za svetovalno politiko in prakso**

Berlin, 2000

Mednarodno združenje za izobraževalno in poklicno svetovanje (International Association for Educational and Vocational Guidance - IAEVG/AIOSP) že napoveduje konferenco v letu 2000. Potrebe po novih kvalifikacijah delovne sile in po novi politiki svetovanja v družbi, v kateri se delo hitro spreminja, so izzivi na začetku novega stoletja. Vloga poklicnega svetovanja in svetovanja za poklicni razvoj kot odgovor na te izzive bo skupen predmet trem poglavitnim temam na konferenci:

- prihodnost dela in spreminajoče se razmere zaposlovanja,
- zahtevane kvalifikacije in poklicni razvoj,
- usmerjanje in svetovanje za poklicni razvoj - nove potrebe in nove smeri razvoja.

Točen datum in kraj bosta objavljena v avgustu 1999. Vabilo za oddajo prispevkov in preliminarni program sta predvidena za jesen 1999. Prijave za udeležbo bodo začeli zbirati spomladi leta 2000.

Informacije dobite pri dr. Bernhard Jenschke, Berlin, tel. 00389 49 30 2532 2601, faks 00389 49 30 2532 4995, e-mail: rooschlaabb@t-online.de in Karl-Heinz Heesemann, Nürnberg, tel. 00389 49 911 179 2410, faks 00389 49 911 179 1483, e-mail: Karl-Heinz.Heesemann@arbeitsamt.de

4. mednarodna konferenca o ugotavljanju
in ocenjevanju sposobnosti

**Uporaba orodij za ugotavljanje sposobnosti
za izboljšanje delovanja organizacije**

London, 25. - 28. oktober 1999

Mednarodna povezava (Linkage International) v sodelovanju z Evropskim forumom za upravljanje s človeškimi viri in Londonsko poslovno šolo pripravljata 4. mednarodno konferenco o ugotavljanju in ocenjevanju sposobnosti, ki so potrebne za določeno delovno mesto (London). Tega srečanja se je lani udeležilo več kot 600

udeležencev iz vsega sveta. Udeleženci se bodo seznanili s praktičnimi orodji in veščinami, ki so potrebne za izboljšanje delovanja organizacije. Naučili se bodo, kako vzpostaviti veljavne modele ugotavljanja in ocenjevanja sposobnosti zaposlenih in kako vpeljati sistem upravljanja s človeškimi viri, ki temelji na ugotavljanju sposobnosti.

Program je namenjen predsednikom uprav, direktorjem, menedžerjem in svetovalcem s področja kadrovanja, upravljanja človeških virov, usposabljanja in razvoja, napredovanja, razvoja človeških virov, razvoja organizacije in sorodnih področij.

Predavalo bo več kot 40 strokovnjakov s področja ugotavljanja in ocenjevanja sposobnosti.

Prijavite se lahko na tel. številko 00 44 0 181 977 9277, faks: 00 44 0 181 943 3763; el. naslov: conferences@linkage-international.co.uk. Linkage International Ltd. 93 Hampton Road, Hampton Hill, Middlesex, TW12 1JQ, VB. Do 31. maja lahko uveljavljate popust. www.linkageinc.com/eurocomp

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Izobraževanje odraslih : Peta mednarodna konferenca o izobraževanju odraslih, julij 1997. Hamburška deklaracija. Akcijski načrt za prihodnost / prevedla Vida Mohorčič Špolar. Ljubljana : Urad Slovenske nacionalne komisije za Unesco : Andragoški center Slovenije, 1998. 43 str.

Learning at work / edited by Frank Coffield. Bristol : The Policy Press, 1998. 68 str.

Mandić, Tijana: Komunikologija : psihologija komunikacije. Ljubljana : Glotta Nova, 1998. 233 str.

Measures taken in the Member States of the European Union to assist young people who have left the education system without qualifications. Brüssel : EURYDICE, 1997. 89 str.

Mertens, Donna M.: Research methods in education and psychology : integrating diversity with quantitative and qualitative approaches. Thousand Oaks ; London ; New Delhi : Sage, 1998. 422 str.

Part-time higher education : policy, practice and experience / Tom Schuller ... (et al.). London ; Philadelphia : J. Kingsley, 1999. 208 str. (Higher education policy ; 47)

Popular education and social movements in Scotland today / ed. by Jim Crowther, Ian Martin and Mae Shaw. Leicester : NIACE, 1999. 312 str.

Psihološka pomoč ratnim stradalnicam / uredili Mirjana Krizmanić ... (et al.). Zagreb : Dobrobit, 1994. 127 str.

The role and organisation of adult education in the period of transition : international seminar, Tallinn, 5-8 November 1998. Tallinn : Association of Estonian Adult Educators ANDRAS, 1999. 1. mapa. Natis dokumenta, shranjenega na spletni strani <http://www.andras.ee/papers> (3. 2. 1999)

Srednješolski izobraževalni programi. I, Izobraževalni programi s podaljšano veljavnostjo od šolskega leta 1998/1999 / urednik Anton Slanc. Ljubljana : Ministrstvo Republike Slovenije za šolstvo in šport, 1998. 179 str.

The study circle : a brief introduction. Stockholm : Brevskolan, 1978. 23 str.

The study circle handbook : a manual for study circle discussion leaders, organizers, and participants. Pomfret : Study Circles Resource Center, 1993. 15 str.

Sundquist, Allan: New rules for Swedish study circles : 1981 parliamentary decision on governmental subsidies for study circles and cultural activities in adult education in Sweden. Stockholm : Folkbildningsförbundet, 1981. 15 str.

Touraine, Alain: Return of the actor : social theory in postindustrial society. Minneapolis : University of Minnesota Press, 1988. 171 str.

Weiss, Welma: Study circles : a guide for programmers. Pincher Creek (ZDA) : Community Adult Learning Council, 1995. 1 mapa.

Women's ways of knowing : the development of self, voice, and mind / Mary Field Belenky ... (et al.). New York : Basic Books, 1997. 256 str.

Youth transitions in Europe : theories and evidence : Third ESF Workshop of the Network on Transitions in Youth, La Ciotat, France, 18-21/09/1996 / Patrick Werequin, Richard Breen, Jordi Planas, editeurs. Marseille : Cereq, 1997. (Serie seminaires ; document no 120). 522 str.

Access to vocational guidance for people at risk of social exclusion / ed. by Pamela M. Clayton. Glasgow : University of Glasgow, Department of Adult and Continuing Education, 1999. 378 str.

Beck, Ulrich: Risk society : towards a new modernity. London ; Thousand Oaks ; New Delhi : Sage, 1996. 160 str.

Bibliografija o prostovoljnem delu : februar 1999 / zbrala in uredila Nevenka Prešlenkova. Ljubljana : Društvo za prostovoljno delo MOST, 1999. 26 str.

Blomqvist, Irja; Niemi, Helena; Ruuskanen, Timo: Participation in adult education and training in Finland : adult education survey 1995. Helsinki : Tilastokeskus, 1998. 100 str. (Education ; 8)

Curran, Chris: The potential cost-effectiveness of tertiary open and distance learning : document. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1996. 32 str.

The electronic training village - off-line edition / produced by CEDEFOP. Računalniški medij. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1998. 1 CD-ROM

Giddens, Anthony: Politics, sociology and social theory : encounters with classical and contemporary social thought. Stanford : Stanford University Press, 1995. 304 str.

Handbook of modern item response / Wim J. van der Linden, Ronald K. Hambleton, Editors. New York (etc.) : Springer, 1996. 510 str.

International perspectives on lifelong learning / ed. by John Holford, Peter Jarvis, Colin Griffin. London : Kogan Page, 1998. 368 str.

Invitation to lifelong learning / ed. by Ronald Gross. Chicago (etc.) : Follett, 1982. 287 str.

Jarvis, Peter: The practitioner-researcher : developing theory from practice. San Francisco : Jossey-Bass, 1998. 199 str.

Kidd, James Robbins: Relentness verity : education for being-becoming-belonging. Syracuse : Syracuse University, 1973. 28 str.

Kirk, Roger: Learning in action : activities for personal and group development. Oxford : Basil Blackwell, 1987. 184 str.

Kyburz, Peter; Müller, Ernst; Serez, Bernard: Pädagogisches Handbuch für Kursleiter. Zürich : Klubschule Migros, 1987. 157 str.

'Lifelong learning' : the Dutch initiative. Zoetermeer : Ministry of Education, Culture and Science, 1998. 23 str.

Motivation for education : working papers presented to the European Conference on Motivation for Adult Education organised by the German Commission for Unesco and the Unesco-Institute for Education, Hamburg, 28 February-4 March 1983 / edited by Joachim H. Knoll. München (etc.) : Saur, 1985. 243 str.

Pedler, Mike; Burgoyne, John; Boydel, Tom: The learning company : a strategy for sustainable development. 2nd ed. London (etc.) : McGraw-Hill, 1997. 243 str.

Petersson, Rune: Visual information. Second edition. Englewood Cliffs : Educational Technology Publications, 1989. 374 str.

Poel, Rob F.: Organizing work-related learning projects : a network approach. Nijmegen : Katholieke Universiteit, 1998. 133 str.

Adult learning and social participation / edited by Gerhard Bisovsky ... (et al.). Wien : Verband Wiener Volksbildung, 1998. 432 str. Vsebinska : Prispjevki s Prve evropske konference Evropskega združenja za raziskovanje izobraževanja odraslih ESREA, Strobl, 18.-22. september 1995

Alasoini, Tuomo: The Finish national workplace development programme : background, starting premises and initial experiences. Helsinki : Ministry of Labour, 1996. 25 str. (Working papers ; 3)

Cultural policy in Slovenia. Strasbourg : Council of Europe Publishing, 1998. 408 str.

Family literacy : connections in schools and communities / L.M. Morrow, editor. Newark : International Reading Association (IRA), 1995. 321 str.

Geržina, Suzana; Polak, Mojca; Trbanc, Martina: Poročilo o poklicnem in strokovnem izobraževanju in usposabljanju v Sloveniji : 1998. Ljubljana : Nacionalni observatorij Slovenije za poklicno izobraževanje in usposabljanje, Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, 1999. 108 str.

Green paper : adult education in an era of learning. Dublin : Stationery Office, 1998. 130 str.

Ivančič, Angela; Mirčeva, Jasmina; Barbo Škerbinc, Metka: Continuing vocational training in Slovenia : report. Ljubljana : National VET Observatory Slovenia, Centre of the Republic of Slovenia for Vocational Education and Training, 1999. 38 str.

Jarvis, Peter: International dictionary of adult and continuing education. London : Sterling : Kogan Page, 1999. 202 str.

Kristančič, Azra: Individualna in skupinska komunikacija. Ljubljana : AA Inserco, svetovalna služba, 1999. 134 str.

Marchant, Maurice P.: Why adults use the public library : a research perspective. Englewood : Libraries Unlimited, 1994. 134 str.

New ways in teaching adults / Marilyn Lewis, editor. Alexandria : Teachers of English to Speakers of Other Languages (TESOL), 1997. 264 str. (New ways in TESOL series II : innovative classroom techniques)

Petz, Boris: Osnovne statističke metode za nematematičare. 3., dopunjeno izdanje. Jastrebarsko : Naklada Slap, 1997. 384 str.

Progress of the Finnish national workplace development programme : interim report of the management group to the Economic Council. Helsinki : Ministry of Labour, 1996. 25 str. (Working papers ; 3)

Reilly, Jane A.: The public librarian as adult learners' advisor : an innovation in human services. Westport (etc.) : Greenwood Press, 1981. 152 str.

Teachers and trainers in vocational training. Volume 4, Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden / written on behalf of CEDEFOP by Jette Harrebye ... (et al.). Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1997. 216 str.

Adult literacy : the next generation : an NCAL white paper. Philadelphia : National Center on Adult Literacy (NCAL), University of Pennsylvania, 1995. 30 f. (NCAL Technical report TR95-01)

Gadsden, Vivian L.: Understanding family literacy : conceptual issues facing the field. Philadelphia : National Center on Adult Literacy (NCAL), University of Pennsylvania, 1994. 28 f. (NCAL Technical report TR94-02)

Norback, Judith Shaul: Literacy skills analysis for job training. Philadelphia : National Center on Adult Literacy (NCAL), Graduate School of Education, University of Pennsylvania, 1998. 27 f. (NCAL Technical report TR98-07)

Parecki DeBruin, Andrea; Seidenberg, Jennifer L.: Characteristics of effective family literacy programs in Michigan. Philadelphia : National Center on Adult Literacy (NCAL), University of Pennsylvania, 1996. 15 f. (NCAL Technical report TR96-07)

Parecki, Andrea; Paris, Scott: Metacognitive aspects of adult literacy. Philadelphia : National Center on Adult Literacy (NCAL), University of Pennsylvania, 1993. 30 f. (NCAL Technical report TR93-09)

Policy and practice in adult learning : a case study perspective / Richard L. Venezky ... (et al.). Philadelphia : National Center on Adult Literacy (NCAL), University of Pennsylvania, 1996. 18 f. (NCAL Technical report TR96-06)

Producing and certifying vocational qualifications / Raimo Mäkinen, Matti Taalas, eds. Jyväskylä : Institute for Educational Research, University of Jyväskylä, 1993. (Institute for Educational Research. Publication series B. Theory into practice ; 83)

Puchner, Laurel D.: Family literacy in cultural context : lessons from two case studies. Philadelphia : National Center on Adult Literacy (NCAL), University of Pennsylvania, 1996. 15 f. (NCAL Technical report TR96-07)

Zgodovina izobraževanja odraslih v srednjeevropskih državah : obdobje med obema vojnama / (uredili) Wilhelm Filla, Elke Gruber, Jurij Jug. Kranj : Moderna organizacija, 1998. 172 str. (Zbirka Zgodovina izobraževanja odraslih ; zv. 6)

Adult education research in Nordic Countries 1996 / editorial board: Pikko Remes ... (et al.). Jyväskylä : Institute for Educational Research, 1992. 226 str. (Social change and adult education research)

Bramley, Gerry: Adult literacy, basic skills and libraries. London : Library Association Publishing, 1991. 241 str.

Brooks, Jean S.; Reich, David L.: The public library in non-traditional education. Homewood : ETC Publications, 1974. 244 str.

Comparative adult education 1998 : the contribution of ISCAE to an emerging field of study / editors Jost Reischman, Mochal Bron Jr., Zoran Jelenc. Ljubljana : Slovenian Institute for Adult Education ; Bamberg : International Society for Comparative Adult Education, 1999. 394 str.

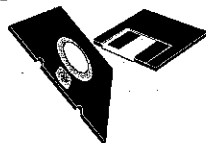
Peter Monetti, ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek popoldne od 14. do 16. ure. Vabljeni.

Avtorje prosim, da pošljejo svoje prispevke za Novičke na računalniški disketi (to bomo vrnili), ali po elektronski pošti (maja.korosak@acs-saec.si). Priloge, ki bi jih želeli poslati skupaj z Novičkami, morajo biti jezikovno pregledane.

Urednica

ACS
SAEC

svetovanje, raziskovanje, razvoj, informacijsko središče, izobraževanje

consulting, research, development, info-centre, education